

REGULAMIN PRAKTYKI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ (PPP)

*dot. studentów od III-go semestru kształcenia nauczycieli
w ramach studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia,
którzy rozpoczęli studia w roku 2019 lub później*

1. Podstawa prawna *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej*

Podstawę prawną realizacji praktyk stanowią:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2018; poz. 1668, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2019; poz. 1450);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczególnych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. 2023; poz. 2102);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018; poz. 2218);
- Uchwała Nr 532 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim (Monitor Uniwersytetu Warszawskiego 2020 poz. 169).

2. Ogólne wytyczne *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej*

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna realizowana jest w ramach kształcenia nauczycieli w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego i jest zintegrowana z przedmiotami *Psychologia - warsztaty zintegrowane* oraz *Pedagogika - warsztaty zintegrowane* (moduł B: Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne według Rozporządzenia MNiSzW z 25 lipca 2019 r.).

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna przeznaczona jest dla studentów od II roku studiów I stopnia na kierunku germanistyka (od III semestru kształcenia nauczycielskiego). Warunkiem wstępnym jest uzyskanie zaliczeń z dotychczasowych przedmiotów z modułu B (pedagogiczno-psychologicznego) oraz z przedmiotów wynikających z Programu studiów na kierunku Germanistyka w IG UW, w tym wykazywanie się znajomością języka niemieckiego na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna realizowana jest w co najmniej 2 szkołach: podstawowej i ponadpodstawowej. *Praktyka psychologiczno-pedagogiczna* obejmuje 30 godzin dydaktycznych i ma charakter obserwacyjno-aktywny, co oznacza, że student hospituje zajęcia dydaktyczno-wychowawcze i częściowo prowadzi je pod nadzorem opiekuna praktyk z ramienia danej placówki¹.

3. Ogólne cele *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej*

Nadrzędnym celem *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej* jest zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu psychopedagogiki z rzeczywistością pedagogiczną.

Ogólnym celem *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej* jest wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności podczas samodzielnej realizacji wyznaczonych zadań, pogłębianie refleksji psychologiczno-pedagogicznej wobec sytuacji wychowawczych i dydaktycznych w szkole, a także doskonalenie umiejętności dokumentowania i ewaluacji własnej pracy. *Praktyka psychologiczno-pedagogiczna* obejmuje:

- poznanie dokumentów prawnych szkoły, w której realizowana jest praktyka: statut, program wychowawczy - profilaktyczny, program współpracy z rodzicami, wewnętrzny system oceniania, kompetencje rady pedagogicznej, inne regulaminy obowiązujące na terenie szkoły;
- nabycie umiejętności prowadzenia i korzystania z dokumentacji szkolnej: plan, program, rozkład materiału, dziennik lekcyjny, arkusze osiągnięć uczniów;
- poznanie obowiązków nauczyciela-wychowawcy klasy;
- poznanie zasad oceny pracy nauczyciela, wynikających z planu nadzoru pedagogicznego;
- poznanie stylu kierowania i komunikowania się z klasą nauczyciela-wychowawcy oraz deklarowanych przez niego trudności w pracy zawodowej na podstawie obserwacji prowadzonych przez niego lekcji (oraz np. na podstawie przeprowadzonej ankiety lub wywiadu);
- analizę zdarzenia krytycznego;
- samodzielne zaprojektowanie scenariusza zajęć; przygotowanie studium przypadku ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- dokonanie samooceny nabytej wiedzy i umiejętności zgodnie z arkuszem autoewaluacji (Kartą samooceny w Dzienniku praktyk).

4. Szczegółowe cele *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej*

W zakresie wiedzy, zgodnie ze Standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, student-praktykant zna i rozumie:

- zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
- organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
- zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

¹ Praktyka psychologiczno-pedagogiczna może być realizowana w formie zdalnej - zgodnie z rekomendacjami Pełnomocnika Rektora UW ds. kształcenia nauczycieli z dnia 28.01.2021r. Aktualne wytyczne zamieszczane są na stronie internetowej IG UW.

Zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji oraz Programem studiów na kierunku Germanistyka w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego student-praktykant zna i rozumie:

- język krajów niemieckiego obszaru językowego i jego specyfikę oraz jest świadomy interferencji między językiem ojczystym i niemieckim;
- terminologię z zakresu psychopedagogiki oraz procesy opiekuńczo-wychowawcze w wybranych kontekstach edukacyjnych.

W zakresie umiejętności, zgodnie ze Standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, student-praktykant potrafi:

- wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych z ramienia danej szkoły;
- analizować, przy pomocy opiekunów praktyk zawodowych z ramienia danej szkoły oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

Zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji oraz Programem studiów na kierunku Germanistyka w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego student-praktykant potrafi:

- wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje oraz rozwijać umiejętności badawcze z zakresu psychopedagogiki;
- posługiwać się językiem niemieckim zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, przygotowywać typowe prace pisemne i wystąpienia ustne w języku polskim i języku niemieckim w zakresie psychopedagogiki, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł;
- samodzielnie planować i realizować własne cele uczenia się przez całe życie.

W zakresie kompetencji społecznych, zgodnie ze Standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, student-praktykant jest gotów do:

- skutecznego współdziałania z opiekunami praktyk zawodowych z ramienia danej szkoły oraz z nauczycielami akademickimi w celu poszerzania swojej wiedzy.

Zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji oraz Programem studiów na kierunku Germanistyka w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego student-praktykant jest gotów do:

- współdziałania z nauczycielem-opiekunem praktyk, innymi nauczycielami, terapeutami i pracownikami szkoły oraz do pracy w zespołach nauczycielskich, przyjmując w nich różne role, oraz określenia priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania;
- uczestnictwa w życiu społecznym szkoły;
- krytycznego oceniania posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

5. Sposoby realizacji *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej*

W ramach realizacji *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej*, student-praktykant obserwuje oraz prowadzi lekcje i zajęcia o charakterze opiekuńczo-wychowawczym, w tym na przykład:

- przygotowuje materiały psychopedagogiczne (w tym elektroniczne) do wykorzystania przez nauczycieli oraz asystuje nauczycielowi w trakcie zajęć;
- prowadzi indywidualne zajęcia wyrównawcze lub rozwijające pasje naukowe uczniów (w tym on-line);
- uczestniczy w radach pedagogicznych, zebraniach szkolnych zespołów przedmiotowych oraz spotkaniach z rodzicami (w tym on-line);
- przeprowadza wywiady z kadrą zarządzającą i nauczającą w szkole, a także ze szkolnym psychologiem, pedagogiem, logopedą (w tym on-line);
- zapoznaje się z dokumentacją szkolną (w tym w wersji elektronicznej);
- analizuje dzienniki lekcyjne (w tym w wersji elektronicznej);
- przygotowuje scenariusze lekcji (w tym prowadzonych zdalnie);
- uczestniczy w formach doskonalenia nauczycieli (w tym w webinarium) prowadzonych przez ośrodki metodyczne, instytucje państwowe oraz organizacje społeczne działające na rzecz podnoszenia jakości edukacji w Polsce.

Student-praktykant może uczestniczyć w dodatkowych zajęciach praktycznego kształcenia nauczycielskich umiejętności zawodowych na uczelni (również z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość), na przykład w formie *Treningów psychologiczno-pedagogicznych* w języku niemieckim w IG UW. Uczestnictwo w zajęciach nie zwalnia jednak z realizacji praktyk.

6. Zaliczenie *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej*

Merytorycznym warunkiem uzyskania zaliczenia *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej* jest rzetelne zrealizowanie 30 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych o charakterze obserwacyjno-aktywnym, obejmujących obserwację, planowanie i prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych w min. 2 dowolnych placówkach oferujących nauczanie na różnych etapach edukacyjnych, w tym w co najmniej 1 szkole podstawowej (II etap edukacyjny) i 1 szkole ponadpodstawowej (III etap edukacyjny).

Ocena *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej* jest dokonywana na podstawie:

- 1) dokumentacji formalnej: *Dziennik praktyk* (zawierający potwierdzenie z pieczęcią placówki, opis zrealizowanej praktyki w formie Kart tygodniowych podpisanych przez nauczyciela-

-opiekuna z ramienia szkoły oraz przez studenta-praktykanta, Opinie nauczycieli/ psychologa/ pedagoga itp. oraz Kartę samooceny studenta);

2) dokumentacji psychologiczno-pedagogicznej: *Portfolio* (zawierające arkusze obserwacyjne wraz z materiałami pomocniczymi do każdego obserwowanego lub realizowanego aspektu opiekuńczo-wychowawczego, w tym 3 szczegółowe arkusze w języku niemieckim przedkła- dane do oceny) oraz

3) aktywności na zajęciach *Psychologia - Warsztaty zintegrowane* oraz *Pedagogika - Warsztaty zintegrowane*.

Na zakończenie ma miejsce *ewaluacja ustna* z opiekunem praktyk pedagogicznych z ramienia IG UW. Ocena końcowa odnotowywana jest w *Dzienniku Praktyk* danego studenta oraz w systemie USOS.

Zaliczenie *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej* jako elementu kształcenia nauczycielskiego jest udzielane przez Opiekuna praktyk w IG UW z upoważnienia Kierownika Jednostki Dydaktycznej - Prodzikana ds. studenckich Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego.

7. Podsumowanie

Realizacja praktyki omawiana jest w ramach zajęć psychologiczno-pedagogicznego modułu kształcenia nauczycieli języka niemieckiego (moduł B w/w Rozp.).

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna jest warunkiem uzyskania uprawnień do nauczania języka niemieckiego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, po ukończeniu studiów II stopnia. Realizacja praktyki odnotowywana jest w suplemencie do Dyplomu.

Wszystkie sprawy wątpliwe, związane z realizacją *Praktyki psychologiczno-pedagogicznej*, powinny być rozstrzygane w porozumieniu z opiekunem praktyk pedagogicznych z ramienia IG UW.

Opracowanie: *dr Beata Peć* (Opiekun praktyk pedagogicznych w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego)

dr hab. Anna Jaroszewska, prof. ucz.
Kierownik studiów
na kierunku Germanistyka

dr hab. Anna Górajek, prof. ucz.
Dyrektor Instytutu Germanistyki
Uniwersytetu Warszawskiego